

Motion till riksdagen 2021/22:2426

av **Ida Drougge (M)**

Redovisning av avgiftsberäkningar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att göra kommunerna och staten skyldiga att redovisa faktiska beräkningar och underlag för avgifters storlek och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att göra kommunerna och staten skyldiga att redovisa kostnaden för den motprestation som avgiften avser och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

När kommun eller stat tar ut en avgift ska dess storlek vara proportionerlig till kostnaden för motprestationen. Är avgiften större än den faktiska kostnaden så är det en skatt. Detta finns det mängder av rättsfall och remisser från Lagrådet som visar. Ändå är gränsdragningen ofta svår att göra och många gånger blir och benämns skatter som avgifter och vice versa.

Enligt en studie från Svenskt Näringsliv är det inte heller alltid som avgiften överhuvudtaget kopplas till en motprestation som blir av. Detta är särskilt vanligt vid olika typer av tillsynsavgifter. Avgiften betalas varje år, men tillsyn sker exempelvis bara vart tredje.

För att veta om en avgift är felaktig behöver det bli tydligt när den är kopplad till en motprestation och till vilken. Detta redovisas inte idag, vilket gör att fusk inte går att syna. Eftersom avgiftens storlek enligt lag inte heller får överstiga kostnaden för motprestationen, vid de som benämns som frivilliga avgifter, är det extra viktigt att detta sker. Till exempel är den högsta rörliga avgiften för alkoholtillsyn 48 000 kronor högre än den lägsta avgiften. De stora skillnaderna kan leda till snedvriden konkurrens.

Om en avgift bara täcker en minoritet av kostnaderna påverkar detta också vad tjänsten/motprestationen kallas. Det klassiska exemplet är arbetsgivaravgifterna som inte enbart är avgifter i sig, utan även består av ett skatteinslag. Dessutom finansierar arbetsgivaravgifterna de försäkringar de är kopplade till enbart till en väldigt liten del.

Avgifter och skatter är lika på så sätt att båda ibland är tvingande, direkt eller indirekt, samt att det i båda fallen handlar om ett ekonomiskt ingrepp hos den enskilda eller juridiska personen. Därför är det viktigt att även avgifter hanteras transparent.

Stat och kommun borde tvingas redovisa hur de beräknat den avgiftsnivå som används samt redovisa sambandet mellan den avgift som betalas och den motprestation som medborgaren eller företaget får. Med dessa två förslag blir system inte bara transparenta utan även självreglerande, då avgifter som överstiger kostnaden för tjänsten antingen behöver sänkas, tas bort eller omvandlas till skatt.

Ida Drougge (M)